

*Wijziging der begroting van Nederlandsch Indie voor het dienstjaar 1867.
Postverdrag tusschen Nederland en Denemarken.*

(Eindverslag; Verslag der Commissie tot onderzoek.)

Ook in Indie heeft twijfel bestaan omtrent de mogelijkheid om over Sumatra eene lijn aan te leggen en tegen stoornis te beveiligen. Die twijfel is echter geweken nadat de uitkomsten bekend waren van een persoonlijk onderzoek van den hoofdingenieur, chef der telegraphie. Die hoofdamtenaar heeft niet ontveinsd, dat zich hier en daar moeilijkheden voordeden; maar hij gaf geschikte middelen aan om die te boven te komen. »De quaestie», rapporteerde hij, »der al of niet mogelijkheid van de daarstelling en werking eener telegraafverbinding over land, via Lahat, Benkoelen en Padang, naar Siak, is naar aanleiding van het afgelopen onderzoek uit den weg geruimd.» En de Raad van Nederlandsch Indie teekende in een advies van 6 Julij 1866 het volgende aan: »Uit hetgeen tot nog toe van het werk van dien hoofdamtenaar gezien is, en in 't bijzonder uit hetgeen hij voorstelt ten aanzien der telegraafverbinding tusschen Benkoelen en Lahat, welk terrein aan het raadslid, den heer W. E. KROEZEN, voor verreweg het grootste deel persoonlijk bekend is, durft de Raad van Nederlandsch Indie gerust op dat oordeel afgaan.» Tegenover zulke verklaringen der Indische autoriteiten kunnen bezwaarlijk in Nederland nog gronden van twijfel blijven wegen.

Beveiliging der telegraphische gemeenschap tegen wilde dieren rekenen die autoriteiten allezins mogelijk. Ook voor letsel door inlanders behoeft naar hunne meening geen vrees te zijn. »De bevolking in de districten langs de Siakrivier en verder waar het tracé van de telegraaflijnen moet komen — schreef de hoofdingenieur na afloop zijner reis — is goed gezind en zeer ingenomen met de daarstelling van een telegraaf en een weg.» In sommige gedeelten zullen namelijk wegen moeten worden verbeterd of aangelegd, en de kosten daarvan zijn dan ook in de aangevraagde som van f 250 000 begrepen.

In de begroting voor 1867 is op de hier bedoelde uitgaven niet gerekend, zoodat niet slechts het beginsel van wettelijke vaststelling der begroting van Nederlandsch Indie, maar ook de eischen van een regelmatig beheer vorderen, dat daartoe bij afzonderlijke voordragt de middelen worden aangevraagd.

§ 3. De bedenkingen, tegen het aangevraagd crediet tot uitbreiding van personeel aangevoerd, komen niet gegrond voor. Blijkens de uit Indie ontvangen berekeningen wordt toch ten behoeve der nieuwe lijn niet méér verlangd dan waarop de werkelijke behoefte te ramen is, in evenredigheid ook tot de eerste formatie voor de telegraaflijnen op Java. Ook schijnt ten aanzien van uitgaven als de hier bedoelde wel bepaaldelijk te mogen worden gelet op de groote waarde eener telegraphische gemeenschap als middel van bestuur.

§ 4. Het is den ondergeteekende niet duidelijk, hoe de onderwerpelijke voordragt heeft aanleiding kunnen geven tot de in deze paragraaf gedane vragen. Over de aangelegenheden van Siak zijn met Engeland geene onderhandelingen gevoerd.

Van de zijde der Britsche Regering is gewezen op de vrees van handelaren in de naburige Britsche bezittingen, voor benadeeling hunner belangen ten gevolge van onze bemoeijingen met de Oostkust van Sumatra, en de hoop uitgedrukt, dat die bemoeijingen overeenkomstig de betrekkelijke tractaatsbepalingen geene beperking of verhindering zouden aanbrengen in het verkeer met Britsche handelaren. Hieromtrent zijn allezins geruststellende verzekeringen aan de Engelsche Regering gegeven, doch de gewisselde nota's zijn niet wel vatbaar om voor alsnog te worden medegedeeld. Wat overigens de bevestiging onzer regten ter Oostkust van Sumatra betreft, de strekking van de daartoe genomen maatregelen kan worden afgeleid uit het tractaat met Siak van 1858, dat aan de Kamer is medegedeeld, en uit de mede ter kennis van de Kamer gebrachte suppletoire overeenkomsten betreffende Siak of deszelfs onderhoorigheden.

Betreffende de expeditie, die in 1865 noodig is bevonden ter betogeling van het verzet van Assahan en tot onderzoeking en bestraffing van gewelddadigheden, gepleegd in andere Siaksche onderhoorigheden, zijn berigten door de *Nederlandsche Staatscourant* openbaar gemaakt. Het mag overbodig worden geacht daarop thans terug te komen. De middelen van contrôle, van wege het Nederlandsch-Indisch Bestuur ter Oostkust van Sumatra aangewend, bestaan hoofdzakelijk in het bescheiden van enkele ambtenaren, die toezien op de nakoming van de overeengekomen bepalingen en zonder te groote bemoeijing met het inlandsche bestuur hunnen invloed doen gelden ter beslechting en voorkoming van geschillen, ter wering van den slavenhandel en van andere misbruiken, en tot bevordering over het algemeen van orde en veiligheid.

Wat in dezen zin is en wordt gedaan blijkt in bijzonderheden

uit het Regeringsverslag van 1864, bladz. 12 en volgende, en uit de begroting van Nederlandsch Indie voor 1867.

Onder verwijzing naar die bescheiden zal het voldoende mogen worden geacht, te dezer plaatse te vermelden dat de bemoeijingen der Regering in Siak en onderhoorigheden over het algemeen gunstige uitkomsten hebben opgeleverd, en dat dien ten gevolge voor de verwezenlijking van de zaak, waarvan thans sprake is, voldoende uitzigten bestaan.

Considerans. De verlangde aanduiding der reden van de voorgestelde verhooging is in wetten tot verhooging der Staatsbegroting nooit gebruikelijk geweest. Nogtans zal de Regering zich niet verzetten tegen een voorstel, om die reden in dit bijzonder geval in de beweegredenen te vermelden.

's Gravenhage, den 10den April 1867.

De Minister van Koloniën,

TRAKRANEN.

[63. 7.]

EINDVERSLAG der Commissie van Rapporteurs voor het bovengenoemd Ontwerp van Wet; uitgebragt in de zitting van den 11den April 1867.

De Commissie van Rapporteurs voor het ontwerp van wet tot wijziging der begroting van Nederlandsch Indie voor het dienstjaar 1867 (Telegraphie) heeft kennis genomen van de Memorie van Beantwoording, door de Regering betrekkelijk dat wetsontwerp ingezonden, en is van oordeel, dat daaromtrent geene nadere overweging in de afdeelingen wordt vereischt. Tevens heeft zij gemeend, zich van het uitspreken van een eigen oordeel omtrent de in dat stuk behandelde punten te kunnen onthouden.

Aldus vastgesteld bij de Commissie van Rapporteurs, den 11den April 1867.

's JACOB.

W. VAN GOLTSTEIN.
VAN BEYMA THOE KINGMA.
KEUCHENIUS.
VERHEIJEN.

[41. 3.]

VERSLAG DER COMMISSIE belast met het onderzoek van het op den 9den October 1866 tusschen Nederland en Denemarken gesloten postverdrag; uitgebragt in de zitting van den 12den April 1867.

Bij missive van den Minister van Buitenlandsche Zaken, van den 12den December 1866, is, ter voldoening aan het 2de lid van art. 57 der Grondwet, aan de Tweede Kamer der Staten-Generaal mededeeling gedaan van het postverdrag, den 19den October 1866 tusschen Nederland en Denemarken gesloten.

Uwe Commissie, aan welke gemeld verdrag ten fine van rapport in handen gesteld is, heeft de eer daaromtrent het volgende te berigten.

Uwe Commissie is van oordeel, dat dit verdrag in den gewonen vorm is opgemaakt en gesloten. Zij heeft daarop geene bedenkingen gemaakt en derhalve de eer te adviseren tot het aannemen van het verdrag voor notificatie en tot het doen drukken en ronddelen van dit verslag.

Aldus vastgesteld bij de Commissie, den 12den April 1866.

DULLERT.
STIELTJES.
WAN RAPPARD.
TAETS VAN AMERONGEN.
VERHEIJEN.